

Zuyd Hogeschool

Docent Muziek

Bijzonder kenmerk:

Orthopedagogische muziek beoefenaar

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In april 2016 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Docent Muziek van Zuyd Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. De voltijdse opleiding Docent Muziek kent twee afstudeerrichtingen: Muziek in Kunsteducatie (MIK) en Orthopedagogische Muziekbeoefening (OMB). Het panel beoordeelt de opleiding als **goed**.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **excellent**.

De opleiding Docent Muziek leidt studenten op voor de volle breedte van het onderwijsveld. Hieronder vallen het onderwijs van het basisonderwijs tot hoger beroepsonderwijs, het speciaal onderwijs, instellingen voor kunstzinnige vorming en amateurkunst, steunfuncties en onderwijsbegeleidingsdiensten. De grenzen tussen waar afgestudeerden Docent Muziek en afgestudeerden Muziek terecht komen vervaagt, waardoor studenten voorbereid moeten worden op een hybride beroepspraktijk. Verder vraagt het beroep van docent in het primair en voortgezet (speciaal) onderwijs in toenemende mate specifieke orthopedagogische en –didactische kwaliteiten. Afgestudeerden met de specialisatie OMB kunnen hieraan invulling geven

De opleiding volgt het landelijke competentieprofiel uit de *Kennisbasis docent muziek*, waarin naast de bekwaamheidseisen van de Onderwijscoöperatie ook de Dublin descriptoren voor de bachelor zijn verwerkt. De opleiding heeft aanvullende competenties voor OBM geformuleerd. De profilering sluit aan bij de actuele beroepsontwikkelingen, waarvan de opleiding via haar uitstekende netwerk goed op de hoogte is.

De opleiding in Maastricht profileert zich met een brede opleiding Docent Muziek waarin studenten niet in één hoofdvak muziek worden geschoold, maar breed onderlegd raken in diverse begeleidingsinstrumenten. Met de aandacht voor de pedagogische-didactische aspecten legt de opleiding een sterke nadruk op het leraarschap.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **goed**.

Het curriculum bestaat uit vier samenhangende onderwijseenheden, gericht op de *onderwijskundige vorming, de muziektheoretische vorming, de muzikaal-praktische vorming* en de integratie van deze drie in praktijkgericht en authentieke leersituaties, waaronder stages. De opleiding besteedt veel aandacht aan pedagogiek en didactiek. Hierbij komt de zogenaamde 'tweede dimensie' goed uit de verf: docenten leggen aan studenten uit waarom zij voor een bepaalde werkvorm of didactische aanpak kiezen ('teach as you preach') en wordt een goede koppeling gemaakt tussen de vakinhoud en de vakdidactiek. Dit wordt door de studenten ook herkend en gewaardeerd.

Studenten ontwikkelen zich tot multi-instrumentalist. Ze krijgen les op twee akkoordinstrumenten (piano/toetsen en gitaar) en krijgen daarnaast les in zang. Via koorscholing/directie en het poppracticum ontwikkelen studenten de vaardigheden die ze bij het werken met groepen nodig hebben. Het programma telt negen projectweken waarin de muzikaal-artistieke ontwikkeling van studenten gestimuleerd wordt.

Stages vormen de rode draad in de opleiding. Studenten lopen wekelijks stage: in het eerste jaar een halve dag per week, in het tweede en derde jaar een dag en in het vierde jaar anderhalve dag. Studenten maken met een diversiteit aan werkgebieden kennis: basisonderwijs (onder- en bovenbouw), voortgezet onderwijs (onder- en bovenbouw), speciaal onderwijs (OMB), buitenschoolse kunsteducatie (MIK) en keuzestages voor MIK en OMB (internationale stage, kunsteducatie, zorginstellingen, jeugdhulpverlening).

In het curriculum is aandacht voor onderzoeksvaardigheden om studenten voor te bereiden op het uitvoeren van een praktijkgericht onderzoek. De opleiding onderscheidt drie elementen in onderzoekend vermogen: de onderzoekende houding, kennis uit onderzoek toepassen en zelf onderzoek doen. Onderzoek wordt niet als een afzonderlijk vakgebied aangeboden, maar maakt deel uit van bepaalde programmaonderdelen en projecten.

Om studenten voor te bereiden op het werken als zelfstandig ondernemer, besteedt de opleiding aandacht aan cultureel ondernemerschap tijdens bijvoorbeeld faculteitsbrede dagen, en ook bij curriculumonderdelen als ckv en kunst algemeen. Toch geven studenten aan behoefte aan meer training te hebben.

De opleiding heeft een goede leer- en onderwijsomgeving gecreëerd waarin studenten centraal staan. De docenten zijn prima gekwalificeerd, enthousiast, betrokken en staan voor een gezamenlijke visie. Het concept van de '2^e dimensie' wordt door alle docenten gehanteerd, waarmee de opleiding haar profilering waar maakt.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel goed.

De opleiding een goed toetssysteem heeft ontwikkeld met oog voor validiteit (vier-ogenprincipe), betrouwbaarheid (inzetten interne en externe beoordelaars) en transparantie (helder toets- en beoordelingscriteria). De toetsing is de laatste jaren verschoven van prestatiegerichte toetsen naar procesgerichte, formatieve toetsen, waardoor toetsen meer een integraal onderdeel van het leerproces vormen. In de uitvoering kan de opleiding zich nog versterken door bijvoorbeeld formatieve feedback structureler vast te leggen.

De examencommissie heeft haar taken voortvarend opgepakt en is een goede sparring partner voor de opleiding, waardoor de kwaliteit van de toetsing goed gewaarborgd is.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel goed.

De opleiding heeft een zorgvuldige procedure ontwikkeld om na te gaan of studenten over de eindkwalificaties beschikken en het gewenste eindniveau hebben bereikt. Het panel heeft vastgesteld dat alle vijftien bestudeerde dossiers laten zien dat studenten terecht zijn afgestudeerd. Studenten laten via het afstuderen zien op de verschillende werkterreinen te zijn voorbereid, ook op de gemengde beroepspraktijk.

Bijzonder kenmerk: Orthopedagogische Muziekbeoefening

Criterium 1: Onderscheidend karakter

De opleiding voldoet aan criterium 1.

Hoewel andere docentenopleidingen Muziek ook aandacht besteden aan leer- en opvoedingsproblemen in de muziekles, is de specialisatie zoals die in Maastricht is vormgegeven, uniek in Nederland. De inhoud van het curriculum is gericht op specifieke vereisten, kwalificaties en vraagstukken uit het (voortgezet) speciaal onderwijs en (jeugd)hulpverlening. De opleidingen Creatief therapeut en Muziektherapeut leiden op voor therapeutisch handelen vanuit een BIG-registratie. De specialisatie OMB richt zich op het scheppen van een passend orthopedagogisch en –didactisch klimaat binnen de muzikeducatieve (groeps)lessen ter ondersteuning van de algehele ontwikkeling vanuit een onderwijsbevoegdheid. De disciplines werken daarmee complementair binnen scholen.

Criterium 2: Eindkwalificaties, programma, toetsing en realisatie van het niveau

De opleiding voldoet aan criterium 2.

De specialisatie OMB gaat uit van het landelijke competentieprofiel voor kunstvakdocenten en aanvullende competenties uit de domeinen leraar speciaal onderwijs en jeugdzorgwerker. In het programma is het karakter van de specialisatie zichtbaar in met name het derde en vierde jaar in vakdidactiek, psychopathologie en methodiek OMB. De studenten volgen stages in het speciaal onderwijs. De casuïstiek bij orthopedagogiek en methodiek OMB is ontleend aan de ervaringen van studenten in de specialisatiestages. De intervisie in het vierde jaar biedt de student feedback op het orthopedagogisch en –didactisch handelen.

Studenten krijgen les van gespecialiseerde docenten met ervaring in het werkveld en/of wetenschappelijke onderzoekservaring.

De toetsing kent een aantal specifieke OMB-toetsen, zoals de presentatie begeleidingsplan/casus (orthopedagogiek en methodiek OMB) en de simulatietoets multidisciplinair overleg. Uit de afstudeerdossiers blijkt dat afstudeeronderzoeken en afstudeerproducten van bachelorniveau zijn. De producten voldoen niet alleen aan het competentieprofiel voor de kunstvakdocenten, maar laat ook de verbijzondering zien vanuit de profielen voor speciaal onderwijs en jeugdhulpverlening.

Criterium 3: Het belang van het bijzondere kenmerk

De opleiding voldoet aan criterium 3.

De OMB-methodiek blijkt transformeerbaar naar andere kunstdisciplines, bijvoorbeeld naar de docentenopleiding Beeldende Kunst en Vormgeving. De relevantie van de specialisatie voor het werkveld blijkt groot te zijn. Actuele ontwikkelingen zoals Passend Onderwijs vragen specifieke deskundigheid van docenten, ook van muziekdocenten.

De verbinding met de Universiteit Maastricht en het lectoraat KenVak biedt de opleiding de mogelijkheid het kennisdomein verder te ontwikkelen en te verankeren in het domein muzikeducatie.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	9
Basisgegevens van de opleiding	11
Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	13
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	16
Standaard 3: Toetsing	22
Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties	25
Eindoordeel over de opleiding	31
Aanbevelingen	33
Bijlagen	35
Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	37
Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	38
Bijlage 3 Rendementen	39
Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor	40
Bijlage 5 Bezoekprogramma	41
Bijlage 6 Bestudeerde documenten	44
Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	45
Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid	46

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Docent Muziek van Zuyd Hogeschool. De opleiding heeft een bijzonder kenmerk voor de specialisatie Orthopedagogische muziekbeoefenaar aangevraagd. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Zuyd Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (19 december 2014) en het *NQA-protocol 2016 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 13 en 14 april 2016.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer ing. R. Ploeg (voorzitter, domeindeskundige)

De heer dr. P.J. Teune (domeindeskundige)

Mevrouw M.J.L. Reinders (domeindeskundige)

De heer A. Hilbers (studentlid)

Mevrouw drs. P. Göbel en mevrouw drs. G.M. Klerks, auditoren van NQA, traden op als secretaris van het panel. Mevrouw Göbel was de lead-auditor.

Bij de aanvraag heeft de instelling een kritische reflectie aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2016*. Het visitatiepanel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, mei 2016

Panelvoorzitter

R. Ploeg

Lead-auditor

P. Göbel

Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens

<i>Administratieve gegevens opleiding(en)</i>	
naam opleiding zoals in CROHO	B Docent Muziek – B Music in Education
oriëntatie en niveau opleiding	Hbo-bacheloropleiding
graad	Ongegradeerd (het eerste- en tweedegraadsgebied omvattend) en ongedeeld (voor de binnen- en buitenschoolse sectoren)
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Muziek in Kunsteducatie (MIK) Orthopedagogische Muziekbeoefening (OMB)
locatie(s)	Franciscus Romanusweg 90, Maastricht
variant(en) voltijd, deeltijd, duaal, 3-jarig traject voor vwo bij een hbo-bacheloropleiding	Voltijd Verkorte opleiding Docent Muziek Intensief (DMI)
joint programme (indien van toepassing), met opgave van de betrokken partnerinstellingen en het type graadverlening (joint/double/multiple degree)	
onderwijstaal	Nederlands
registratienummer in CROHO	39112

<i>Administratieve gegevens instelling</i>	
naam instelling	Zuyd Hogeschool
gegevens contactpersoon instelling	De heer M. Rutten
e-mailadres voor kopie aanmelding	marc.rutten@zuyd.nl
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief (20 november 2015)

Schets van de opleiding

De opleiding Docent Muziek is onderdeel van de Art Faculty Maastricht van Zuyd Hogeschool. De ligging op het kruispunt van België, Duitsland en Nederland maakt dat internationalisering bij de voordeur begint. De opleiding Docent Muziek is samen met de Jazzafdeling op de locatie Franciscus Romanusweg in Maastricht gehuisvest. In de nabije toekomst hoopt Zuyd Hogeschool alle kunstvakopleidingen van de Kunstenfaculteit op één locatie in de binnenstad te huisvesten.

De opleiding Docent Muziek beoogt studenten op te leiden voor de volle breedte van het onderwijsveld. Hieronder vallen het onderwijs van het basisonderwijs tot hoger beroepsonderwijs, het speciaal onderwijs, instellingen voor kunstzinnige vorming en amateurkunst, steunfuncties en onderwijsbegeleidingsdiensten. Om beter te kunnen inspelen op de verbreding van het werkveld heeft de opleiding ervoor gekozen om studenten diverse begeleidingsinstrumenten te leren bespelen (onder andere akkoordinstrumenten gitaar en piano) en niet daarnaast in te zetten op de ontwikkeling van één instrument/zang bij studenten.

Enkele jaren geleden heeft de opleiding de afstudeerrichting Orthopedagogische Muziekbeoefening ontwikkeld. Deze afstudeerrichting is kenmerkend voor de opleiding in Maastricht. Zij vraagt dan ook om deze afstudeerrichting als bijzonder kenmerk van de opleiding te waarderen. Recent is de opleiding gestart met een tweejarig traject voor afgestudeerden van de opleiding Muziek die hun leraarsbevoegdheid willen halen: Docent Muziek Intensief (DMI). Mede door DMI is het totaal aantal studenten gestegen van 50 naar 70.

De opleiding hecht er waarde aan om elke student te 'zien' en intensief te begeleiden bij de ontwikkeling van zijn artistieke en pedagogisch-didactische talenten. Uitgangspunt is de passie voor muziek en educatie binnen de leergemeenschap. De opleiding heeft hiervoor de uitgangspunten van Zuyd Hogeschool als basis genomen: praktijkgerichte leeromgeving, praktijkgericht onderzoek en het vormen van een community van studenten, medewerkers, alumni en werkveld.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op dit gebied van de beoogde eindkwalificaties. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **excellent**.

Beroepsbeeld

Het werkveld voor docenten muziek is aan snelle veranderingen onderhevig als gevolg van verschillende maatschappelijke, vakinhoudelijke en onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen. Zo neemt het belang van de buitenschoolse muzikeducatie steeds meer toe. Dit betekent dat aan docenten muziek op vakinhoudelijk en onderwijskundig vlak andere eisen worden gesteld dan voorheen het geval was. Een andere belangrijke ontwikkeling binnen het werkveld is dat de voorheen duidelijke afbakening van waar binnen het werkveld afgestudeerden Docent Muziek en waar afgestudeerden Muziek traditioneel terecht komen, verder vervaagt. Steeds vaker is er sprake van overlap en raakvlakken in het werk en daardoor ook van samenwerking tussen afgestudeerden Docent Muziek en Muziek. Dit is met name zichtbaar in het buitenschoolse gebied.

Verder vraagt het beroep van docent in het primair en voortgezet (speciaal) onderwijs in toenemende mate specifieke orthopedagogische en –didactische kwaliteiten. Afgestudeerden met de specialisatie OMB kunnen hieraan invulling geven, zowel als docent als ook als specialist in de vorm van co-teaching binnen teams. De OMB'er is een gelijkwaardige gesprekspartner binnen het multidisciplinair overleg van zorgcommissies van scholen en instellingen en levert een bijdrage aan de signalering, diagnostiek en behandeling van problematieken in de groep of de klas.

Het panel stelt vast dat de opleiding een intensieve relatie met de beroepspraktijk onderhoudt en daardoor goed op de hoogte is van de ontwikkelingen die spelen binnen het muzikeducatieve terrein. De opleiding heeft nauwe banden met basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs, scholen voor speciaal onderwijs, muziekinstellingen, kunstinstellingen, sociale partners, zusteropleidingen elders in het land, etc. De opleiding beschikt tot tevredenheid van het panel over een actieve en zeer betrokken externe adviesraad met vertegenwoordigers uit diverse werkvelden. De adviesraad vergadert halfjaarlijks met de teamleider over relevante ontwikkelingen in het werkveld.

De opleiding is uitstekend ingebed in het domein en participeert in een breed palet aan regionale en nationale netwerken. De teamleider is initiator en sinds 2005 medevoorzitter van het landelijke Opleidersoverleg Docent Muziek (O2DM). Dit overleg brengt de verbindingen tot stand tussen de negen Nederlandse en soms ook Vlaamse opleidingen. Alle opleidingen Docent Muziek hebben de afgelopen jaren elkaar steeds meer opgezocht om door middel van samenwerking en uitwisseling de kwaliteit van de opleidingen te verhogen. De opleidingshoofden hebben daarvoor een structureel systeem van kritische onderlinge reflectie en feedback ontwikkeld en geïmplementeerd. De opleidingen Docent Muziek lopen hiermee voorop.

Op landelijk niveau is de opleiding nauw betrokken bij de totstandkoming van beroepsprofielen, competentiesets en kennisbasis in samenspraak met het landelijk overleg van de kunstvakdocentenopleidingen (KVDO). Op provinciaal niveau wordt in september 2016 gestart met het Expertisecentrum voor Muziekeducatie Primair Onderwijs (EMPO) ter ondersteuning van de gewenste deskundigheidsbevordering van (vak)leerkrachten in het kader van de herstructurering van muziekeducatie in het basisonderwijs. De opleiding onderzoekt de mogelijkheden in hoeverre het zinvol is om in te zetten op een afzetmarkt voor afgestudeerden in Duitsland en België. Voor deze vorm van internationalisering wacht zij de uitslagen af van een onderzoek door Nuffic naar mogelijkheden tot gelijkstelling van diploma's in een aantal EU-lidstaten.

Eindkwalificaties

De opleiding hanteert als beoogde eindkwalificaties de competenties uit het nieuwe landelijke competentieprofiel voor de opleidingen Docent Muziek in Nederland, zoals dat is vastgelegd in het document 'Kennisbasis docent muziek' (2012) van het Kunstvak Docenten Overleg (KVDO). Dit competentieprofiel dekt de landelijke bekwaamheidseisen van de Onderwijscoöperatie (SBL-competenties), is geënt op de landelijke kennisbasis Docent Muziek en de Dublin descriptoren voor de bachelor zijn erin verwerkt. Het nieuwe profiel sluit beter aan op de veranderende beroepspraktijk voor docenten muziek door onder meer in te spelen op het toenemende belang van de buitenschoolse muziekeducaties en door een verdere uitwerking van de onderzoekscompetenties. Het competentieprofiel bevat de volgende competentiedomeinen:

1. Artistiek competent
2. Pedagogisch en didactisch competent
3. Interpersoonlijk competent
4. Omgevingsgericht competent
5. Kritisch-reflectief competent

Deze competenties zijn nader uitgewerkt in indicatoren en zijn leidend voor de toetsing binnen de opleiding.

De afstudeerrichting OMB hanteert hetzelfde competentieprofiel als de andere kunstvakopleidingen, maar heeft enkele aanvullende competenties en gedragsindicatoren benoemd (zie paragraaf Bijzonder kenmerk).

Profilering

De opleiding heeft in haar visie twee vertrekpunten voor het curriculum geformuleerd¹:

- a. De ontwikkeling van de artistieke op basis van ambachtelijke muzikale kennis, vaardigheden en attitudes;
- b. De pedagogische en didactische toepassing daarvan in de steeds veranderende kunsteducatieve omgeving.

Met het oog op de (ambachtelijke) vaardigheden die de docent muziek in het werkveld nodig heeft, kiest de opleiding niet voor één muzikaal hoofdvak, maar voor een breder lespakket met

¹ Kritische Reflectie Bachelor of Music in Education, Conservatorium Maastricht, Zuyd Hogeschool

lessen piano, gitaar en zang. Studenten bekwamen zich in vaardigheden die bij het lesgeven en bij projecten kunnen worden ingezet. Het panel heeft vastgesteld dat deze visie wordt gedeeld door studenten en docenten. Studenten voelen zich hierdoor goed voorbereid op de beroepspraktijk. De nadruk op het leraarschap is verweven in alle facetten van het onderwijs en wordt tevens zichtbaar via de 'tweede dimensie' (zie standaard 2).

De specialisatie OMB (zie paragraaf Bijzonder kenmerk) is in Maastricht ontwikkeld en vindt navolging bij andere opleidingen. De expertise die de opleiding op dit gebied heeft ontwikkeld stelt zij beschikbaar aan andere opleidingen en het werkveld, zowel in binnen- als in buitenland.

Conclusie

Het panel concludeert dat de opleiding een helder beroepsbeeld heeft, voor zowel het binnenschoolse en het buitenschoolse veld, als voor het speciaal onderwijs. Voor de beoogde eindkwalificaties maakt de opleiding gebruik van de landelijk afgesproken competenties en van de kennisbasis die voor docentenopleidingen Muziek is ontwikkeld. De opleiding heeft aanvullende competenties voor OBM geformuleerd. Het panel is zeer positief over de afstudeerrichting OMB, die een unieke afstudeerrichting binnen de docentenopleidingen Muziek vormt.

De opleiding profileert zich als een brede opleiding Docent Muziek waarin studenten niet in één hoofdvak muziek worden geschoold, maar breed onderlegd raken in diverse begeleidingsinstrumenten en het leraarschap. Het panel heeft veel waardering voor deze bewuste en weloverwogen keuze die ook ondersteund wordt door het werkveld, studenten en docenten.

De opleiding onderscheidt zich van andere opleidingen Docent Muziek met de keuze voor een breed profiel en met de specialisatie OMB.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **excellent**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de onderwijsleeromgeving. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Opzet programma

Het curriculum van het eerste, tweede en een deel van het derde jaar vormt de kern van de opleiding. In het tweede deel van het derde jaar en in het vierde jaar vindt verdieping en specialisatie plaats. Vanaf het derde jaar kiezen studenten voor de specialisatie MIK of voor de specialisatie OMB. In de vrije studieruimte kunnen studenten ervoor kiezen om delen van de andere dan de gekozen specialisatie te volgen. De verdiepende stage in het vierde jaar volgt op de gekozen specialisatie en is de basis voor het afstudeertraject.

De opleiding Docent Muziek Intensief (DMI) kent een vergelijkbare fasering, maar dan in gecomprimeerde vorm. Op basis van eerder verworven kwalificaties en het toelatingsonderzoek kunnen studenten vrijstelling voor de eerste twee jaar krijgen.

Het curriculum van beide varianten van de opleiding bestaat uit vier samenhangende onderwijseenheden:

1. onderwijseenheid 1 is gericht op de onderwijskundige vorming en bestaat uit vakdidactiek en media, kunst algemeen, (ortho)pedagogiek, muziek in beweging/performance, onderwijskunde, cultuureducatie, onderzoek en essay;
2. onderwijseenheid 2 is gericht op de muziektheoretische vorming en bestaat uit theoretische analyse en theoretische vaardigheden, eartraining/prima vista en muziekgeschiedenis (klassiek en pop);
3. onderwijseenheid 3 is gericht op de muzikaal-praktische vorming en bestaat uit toetsen/piano, gitaar, zang, koorscholing/directie en poppracticum;
4. onderwijseenheid 4 bestaat uit de integratie van de andere drie onderwijseenheden in praktijkgerichte en authentieke leersituaties: stages, instituutspracticum en projecten (waaronder de onderwijswerkplaats muzikale profilering).

Inhoud programma

De opleiding signaleert verschillende ontwikkelingen die op dit moment centraal staan bij de verdere ontwikkeling van het curriculum:

- de plaats van kunsteducatief ondernemerschap in het curriculum;
- verdere visieontwikkeling op het doceren vanuit de 'tweede dimensie';
- doorontwikkeling van de tweejarige opleiding Docent Muziek Intensief (DMI);
- inhoudelijke verdieping en verankering OMB;
- structurele verbinding met muziekeducatieve lokale, provinciale en landelijke projecten, zoals Toon je Talent – Kaleidoscoop, Meer Muziek in de Klas, Popsport Limburg en Nederland, Kunstbende en het provinciebrede 'Masterplan DOOR! Muziekeducatie in het basisonderwijs';

- stages initiëren en inhoudelijk afstemmen op werkvelden: Passend Onderwijs, 21st Century Skills, vernieuwende onderwijsconcepten zoals Nieké en tweetalig onderwijs, asielzoekerscentra of de muziekdocent als co-teacher of 'consulent' in het basisonderwijs.

Kennis

De landelijke competentieset is leidend voor de leerdoelen van de afzonderlijke programmaonderdelen. De kennisbasis beschrijft de verschillende kennisgebieden die sturend zijn voor de inhoud van het curriculum. De opleiding heeft door middel van een competentiematrix inzichtelijk gemaakt waar zij de gedragsindicatoren en specifieke kennisgebieden uit de kennisbasis concreet maakt in de programmaonderdelen. In 2015 is het initiatief genomen, onder auspiciën van 10VoordeLeraar, om peer reviews in te richten met als doel om de kennisbasis en de actualiteit te bewaken. Dit initiatief is nog datzelfde jaar uitgevoerd bij de docentenopleidingen Muziek en zal waarschijnlijk in een cyclus van zes jaar worden herhaald. Het panel stelt vast dat de docentenopleidingen Muziek hierin voorop lopen.

Het panel constateert tot zijn tevredenheid dat de opleiding veel aandacht besteedt aan pedagogiek en didactiek. Hierbij komt de zogenaamde 'tweede dimensie' goed uit de verf: docenten maken gebruik van een gevarieerd palet aan werkvormen en leggen aan studenten uit waarom zij voor een bepaalde werkvorm of didactische aanpak kiezen. Hiermee leven de docenten het onderwijzen aan de studenten voor ('teach as you preach') en wordt een goede koppeling gemaakt tussen de vakinhoud en de vakdidactiek. Dit wordt door de studenten ook herkend en gewaardeerd. Het panel heeft vastgesteld dat zelfs docenten met een beperkte aanstelling dit didactisch concept hanteren. Het panel heeft een consistent programma gezien met een duidelijke blik op de toekomst (internationalisering) en inhakend op actuele ontwikkelingen.

Beroepsvaardigheden

De opleiding bereidt studenten op verschillende manieren voor op het toekomstige werkveld: via de stages, de projectweken, het instituutspracticum en de onderwijswerkplaats (OWP) Muzikale Profilerings. Met name de stages en het projectmatig werken vormen de schakels tussen de werkveldomgeving en de kunsteducatieve inhoud.

Het programma telt negen projectweken waarin de muzikaal-artistieke ontwikkeling van studenten gestimuleerd wordt. Een projectweek mondt uit in een publieksgerichte of leerlinggerichte podiumpresentatie. In de liedweek moet iedere student individueel een lied ten gehore brengen, in de popweek is er een bandpresentatie en in de integratieweek een jaargroepproductie. De integratieweek leidt tot een muziekeducatief product (lessen, workshops, voorstellingen) met, voor en door leerlingen uit de bovenbouw van het voortgezet onderwijs of het speciaal basisonderwijs. In de OWP bereiden ze samen een voorstelling voor. Studenten zijn positief over de projectweken. Er wordt hen een podium geboden waarop zij hun artistieke kwaliteiten met een 'performance' in de praktijk kunnen brengen.

Studenten ontwikkelen zich tot multi-instrumentalist. Ze krijgen les op twee akkoordinstrumenten (piano/toetsen en gitaar) en krijgen daarnaast les in zang. Via koorscholing/directie en het poppracticum ontwikkelen studenten de vaardigheden die ze bij het werken met groepen nodig hebben. Studenten zijn tevreden over de lessen, die vaak individueel zijn, maar zouden het fijn

vinden wanneer ze iets langer waren. Aan de andere kant blijken studenten elkaar onderling te helpen bij hun muzikale ontwikkeling.

Het panel heeft gezien dat de stages de rode draad in de opleiding vormen. Studenten lopen wekelijks stage: in het eerste jaar een halve dag per week, in het tweede en derde jaar een dag en in het vierde jaar anderhalve dag. In de onderwijseenheden krijgen studenten inhoud aangeboden die ondersteunend is voor de competenties waar studenten in dat jaar aan werken. Studenten maken met een diversiteit aan werkgebieden kennis: basisonderwijs (onder- en bovenbouw), voortgezet onderwijs (onder- en bovenbouw), speciaal onderwijs (OMB), buitenschoolse kunsteducatie (MIK) en keuzestages voor MIK en OMB (internationale stage, kunsteducatie, zorginstellingen, jeugdhulpverlening). In de vrije studieruimte kunnen studenten buitencurriculaire activiteiten uitvoeren. Het panel vindt de opbouw van de stages een prima afspiegeling van de latere beroepspraktijk.

In het instituutsparticum kunnen studenten binnen de veilige muren van de opleiding zelf ontworpen lessen en stage- of projectgerelateerde activiteiten uitproberen en daarop feedback krijgen. In het OWP in jaar 4 werken studenten aan hun artistiek-ambachtelijke, interpersoonlijke en kritisch-reflectieve competenties die ze vervolgens laten zien tijdens twee openbare concertavonden.

MIK en OMB

Vanaf het derde jaar kiest een student voor de specialisatie MIK of OMB (40 EC). Naast accentuering in het programma staan de specialisatiestage, de keuzestage en het afstudeertraject in het teken van de specialisatie.

In de specialisatie MIK wordt het kunstdocentschap en het functioneren in de buitenschoolse muziekeducatieve praktijk benadrukt. De programmaonderdelen kunst algemeen, en cultuur en kunstzinnige vorming worden grotendeels faculteitsbreed aangeboden. Studenten vullen zelf de specialisatie in door hun keuze voor de stages en het afstudeeronderzoek. De specialisatie OMB is gericht op het functioneren als muziekdocent/muziekagoog in het speciaal onderwijs en dienst- en hulpverlenende instellingen. De OMB'er is in staat muziekeducatie aan te bieden in het kader van orthopedagogische vraagstellingen.

Uit de gesprekken met studenten en alumni blijkt dat studenten bewust voor de afstudeerrichting OMB kiezen en daarvoor naar Maastricht komen. Studenten worden goed voorbereid op de keuze MIK of OMB. In het tweede jaar is er aandacht voor CKV waardoor studenten weten waarvoor ze met MIK kiezen. Bij de lessen pedagogiek maken ze kennis met de ontwikkeling van het kind waardoor ze voorbereid worden op de keuze voor OMB. Het panel heeft van docenten begrepen dat er daarnaast bijvoorbeeld een integrale voorstelling in het eerste jaar is voor leerlingen van het basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs. Er is videomateriaal van stagiairs in het speciaal basisonderwijs waar studenten naar kunnen kijken. Recent zijn ze gestart met speeddatesessies om studenten over de keuze MIK-OMB te informeren. Het panel vindt dat de opleiding studenten zorgvuldig voorbereidt op de specialisatiefase.

Naast de keuze voor MIK of OMB kunnen studenten nog 15 EC voor een vrije keuze gebruiken. Hiervoor kunnen studenten ook activiteiten buiten de opleiding voordragen bij de teamleider, bijvoorbeeld lesgeven, projecten, koördirectie. Het panel heeft waardering voor deze vrije ruimte,

maar vindt ook dat de teamleider en de examencommissie goede controle op de invulling moeten houden.

Onderzoekend vermogen

De opleiding onderscheidt drie elementen in onderzoekend vermogen: de onderzoekende houding, kennis uit onderzoek toepassen en zelf onderzoek doen. Onderzoek wordt niet als een afzonderlijk vakgebied aangeboden, maar maakt deel uit van bepaalde programmaonderdelen. Het doel is dat studenten in de afstudeerfase over de juiste onderzoeksvaardigheden beschikken om een eigen praktijkgericht onderzoek uit te kunnen voeren. In afstudeerkringen leren studenten van en met elkaar aan de hand van individuele onderzoeksprojecten. In de colleges wordt aandacht besteed aan het opzetten, beschrijven en uitvoeren van praktijkgericht onderzoek. Het panel is positief over hoe onderzoeksvaardigheden worden aangeleerd en met name de praktische invulling.

Jaarlijks is er een landelijke ontmoetingsdag voor afstudeerders van de docentenopleidingen Muziek. Deze dag stelt studenten in staat om contacten te leggen met andere studenten naar aanleiding van bijvoorbeeld overeenkomstige afstudeerthema's. Het panel is het met de opleiding eens dat hiermee een belangrijke kritische massa wordt verkregen voor de relatief kleine opleidingen.

De Art Faculty Maastricht heeft twee lectoraten, waarbij docenten van de opleiding betrokken zijn. In het lectoraat Technology Driven Art heeft het project 'Smartphoneorkest' vorm gekregen en in het lectoraat Autonomie en Openbaarheid in de Kunsten het atelier 'Musical Postcards'. Het panel heeft een presentatie van dit laatste project bijgewoond. In het project werken veel verschillende partijen samen om vorm te geven aan het thema 'child labour'. Het panel heeft veel waardering deze projecten over eigentijdse thema's die de breedte van de opleiding tonen.

Ondernemend vermogen

Uit alumnigegevens blijkt dat een flink aantal afgestudeerden ervoor kiest om te werken als ondernemer/ZPP'er in de kunsteducatieve sector. Om studenten daarop voor te bereiden besteedt de opleiding aandacht aan cultureel ondernemerschap tijdens bijvoorbeeld faculteitsbrede dagen, en ook bij curriculumonderdelen als ckv en kunst algemeen. Van studenten wordt gevraagd om de kennismakingsdagen voor nieuwe studenten te organiseren en de OWP-presentaties (zowel zakelijk als inhoudelijk) waardoor zij ook met de praktische kanten van ondernemerschap te maken krijgen. Studenten kunnen bij het bureau Creative City Zuyd ondersteuning hiervoor krijgen.

Studenten geven aan dat weliswaar de driedaagse over ondernemerschap hebben gevolgd, maar dat ze zich daarmee nog niet goed voorbereid voelen. De studentenraad heeft aangedrongen op meer aandacht voor ondernemerschap in het curriculum. Het panel deelt deze mening en moedigt de opleiding aan naar mogelijkheden te zoeken. Een keuzevak dat in de vrije ruimte gevolgd kan worden zou bijvoorbeeld overwogen kunnen worden.

Studiebegeleiding

Vakdidactici/stagebegeleiders functioneren als mentor van een jaargroep. De vakdidactici en de teamleider zijn verantwoordelijk voor de studieloopbaanbegeleiding. In het vierde jaar is de afstudeerbegeleider tevens studieloopbaanbegeleider. Studenten geven aan dat er veel

aandacht voor hen is, zeker ook buiten speciale begeleidingsmomenten om. Ze kunnen gemakkelijk bij docenten en vooral bij de teamleider terecht. Het panel heeft tijdens het bezoek gemerkt dat er een open en directe sfeer binnen de opleiding is, waardoor studenten en docenten zaken goed kunnen bespreken.

De studieresultaten van studenten worden twee keer per jaar in het gehele team besproken, waardoor een helder beeld wordt verkregen van de ontwikkeling van een student. Dit beeld koppelt de teamleider terug aan de student.

Een punt van aandacht vormt de studielast voor studenten en de werkdruk voor docenten. Die ligt hoog volgens alle betrokkenen. Anderzijds menen alumni dat studenten daardoor wel met de realiteit van hoge piekbelastingen in de beroepspraktijk worden geconfronteerd.

Instream

Studenten die de opleiding willen volgen, moeten daarvoor eerst een toelatingstest afleggen. Deze test bestaat uit een muziektheoretisch, een muzikaal-praktisch en een competentiegericht deel. Kandidaten kunnen zich van te voren oriënteren op de opleidingen door naar de open dagen te komen of tijdens meeloopdagen de dagelijkse praktijk mee te maken. Ook kunnen zij een proefauditie doen.

Docenten

De samenstelling van het docententeam weerspiegelt de beroepspraktijk waar afgestudeerden terecht komen. Het is een mix van docenten die werkzaam zijn in de binnenschoolse onderwijspraktijk (van speciaal basisonderwijs tot en met de bovenbouw van het voortgezet onderwijs en het hbo) en in de buitenschoolse muzikeducatie, actief zijn als uitvoerend musicus (popmusicus, koordirigent, zanger, instrumentalist), expertise bezitten op diverse vlakken zoals e-learning, orthopedagogie en onderwijskunde.

De docenten zijn goed gekwalificeerd voor hun taak/taken, zoals het panel uit de documenten heeft opgemaakt. Naast de expertise voor het vak hebben verschillende docenten zich verder ontwikkeld: drie met een universitaire opleiding, één met een promotietraject, twee met hbo-mastertrajecten, twee bij de kenniskringen en één met een onderzoekstraject. De opleiding biedt docenten de mogelijkheid om hun deskundigheid uit te breiden (symposia, masterclasses, intercollegiaal overleg ook met collega-instituten). Het panel heeft vastgesteld dat er een hecht en zeer betrokken team is. Het team hanteert zijn eigen didactisch concept voor lesgeven binnen de docentenopleiding: het al eerder genoemde lesgeven vanuit de '2de dimensie'. Het panel heeft van studenten begrepen dat deze aanpak zeer herkenbaar is en hen het goede voorbeeld biedt.

Voorzieningen

De opleiding beschikt aan de Franciscus Romanusweg over goede voorzieningen, zoals ensemble- en combolokalen, een pop-jazz-zaal die tevens als performance/bewegingsruimte dienstdoet, directielokalen, een muziektechnologielokaal en theorielokalen. Het panel heeft tijdens de rondleiding kunnen zien dat deze voorzieningen goed op orde zijn. Het panel heeft begrepen dat Zuyd Hogeschool de Arts Faculty Maastricht op één locatie wil huisvesten. Het panel hoopt dat hier voor de opleiding een synergetische werking vanuit zal gaan.

De studentenraad is een belangrijk orgaan in de communicatie. Hierin zijn uit elke jaargroep twee studenten vertegenwoordigd. De studentenraad vergadert elke zes weken in aanwezigheid van de teamleider. Studenten en teamleider bespreken in alle openheid allerlei aspecten van de opleiding en het programma. Daarnaast is er een opleidingscommissie, bestaande uit drie studenten en drie docenten. Hierin worden opleidingsrelevante documenten (OER, onderwijsvisie) kritisch besproken.

De opleiding reageert snel op klachten/verzoeken van studenten. Door de groei van het aantal studenten werden de individuele studieplekken schaarser, met name de studiepiano's. Na overleg met de studentenraad zijn er een aantal elektrische piano's aangeschaft.

Conclusie

Het panel vindt dat de opleiding een goede leer- en onderwijsomgeving heeft gecreëerd waarin studenten centraal staan. De docenten zijn prima gekwalificeerd, enthousiast, betrokken en staan voor een gezamenlijke visie. Studenten kunnen goed met vragen terecht bij de teamleider en bij de docenten.

Het curriculum is doordrenkt van vakdidactiek, methodiek en pedagogiek. Deze nadruk vertaalt zich goed naar het didactisch concept van de '2^e dimensie' dat door alle docenten gehanteerd wordt. Het panel stelt vast dat de profilering hiermee ook in de praktijk wordt waargemaakt. De opleiding zoekt naar mogelijkheden om ondernemerschap goed in de opleiding in te bedden. Op dit moment ligt de nadruk op attitude, wellicht dat de praktische kanten meer aandacht kunnen krijgen.

De opleiding heeft bij het musiceren voor de breedte gekozen. Studenten bekwamen zich, naast directie en zang, op minimaal twee akkoordinstrumenten. Hierdoor worden zij goed toegerust voor de beroepspraktijk. Het viel het panel op dat de aandacht voor wereldmuziek niet structureel in het programma aanwezig is, maar via het integrale project wel incidenteel aan bod komt.

Het panel vindt dat de opleiding goed gebruik maakt van haar geografische positie door samenwerkingen te zoeken en te realiseren met België en Duitsland.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van toetsing. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Toetsbeleid en -uitvoering

De visie op en het systeem van toetsing zijn vastgelegd in de *Toetsnota Conservatorium Maastricht* (Josien Mennen, Arts Faculty Maastricht, Zuyd Hogeschool). De toetsing is gericht op het beoordelen van:

- (vak)specifieke kennis- en vaardigheden binnen het muzikaal-ambachtelijke en muziektheoretische domein en het pedagogisch-didactische en onderwijskundige domein;
- de competentiegerichte toepassing daarvan in de steeds veranderende kunsteducatieve omgeving.

Dit sluit zoals het panel vaststelt, aan bij de onderwijsvisie van de opleiding (zie standaard 1). De uitgangspunten sluiten ook aan bij de doelstellingen van Zuyd Hogeschool: praktijkgericht, geïntegreerde onderzoeksvaardigheden, en waar mogelijk samenwerkingsopdrachten binnen de eigen leergemeenschap.

De toetsing is de laatste jaren verschoven van prestatiegerichte toetsen naar procesgerichte, formatieve toetsen, waardoor toetsen meer een integraal onderdeel van het leerproces vormen. Door deze aanpak en dus het grotere aantal feedbackmomenten wordt het leren van studenten sterker en gericht gestuurd. Het panel is zeer positief over de procesmatige toetsen. Ook heeft het panel waardering voor het in samenhang toetsen van programmaonderdelen, zodat binnen één toets leerdoelen van meer onderdelen worden beoordeeld. Voor het samenstellen van dergelijk toetsen wordt uitgegaan van het vier-ogenprincipe; docenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de toetsing.

In de kritische reflectie heeft de opleiding een overzicht opgenomen waarin per onderwijseenheid de toetsvorm zichtbaar is gemaakt: mondelinge en schriftelijke tentamens, demonstratie en performances, lesdemonstratie en ensembleleiding, leerplannen, verslagen, visiedocumenten e.d. Het panel constateert dat de opleiding een verscheidenheid aan toetsvormen hanteert.

In de programmabeschrijvingen zijn per onderdeel of semester de toetscriteria en/of gedragsindicatoren vastgelegd. In de competentiematrix is het totaalbeeld zichtbaar gemaakt. De landelijke kennisbasis is niet apart in het curriculum opgenomen en wordt ook niet apart getoetst. De kennisbasis is geïntegreerd in de onderdelen (maar wel expliciet gemaakt bij de 'inhoud' in de programmabeschrijvingen) en wordt ook als zodanig getoetst. Het panel stelt vast dat de beoordelingscriteria in lijn zijn met de leerdoelen van de programmaonderdelen. Voor de beoordelingen maakt de opleiding gebruik van rubrics. Het panel is positief over het gebruik van rubrics, met name om de discussie bij beoordelingsbesprekingen te sturen.

Studenten zijn goed op de hoogte van de beoordelingscriteria. Ze zijn te vinden in de programmabeschrijvingen en op Blackboard. Ook docenten zijn duidelijk over de criteria die worden gehanteerd. Het betrekken van studenten bij het opstellen van beoordelingscriteria en de

beoordeling zelf, is een voorbeeld van hoe de opleiding lesgeven vanuit een tweede dimensie in de praktijk brengt.

De stages worden geëvalueerd met de stagecoach, de student en de stagebegeleider van de opleiding. Volgens studenten zijn de stagecoaches goed op de hoogte van de beoordelingscriteria. De stagebegeleider is verantwoordelijk voor het geven van het uiteindelijke cijfer. Voorafgaand aan het bezoek was het voor het panel niet duidelijk hoe de stagebeoordelingen tot stand komen. Tijdens de gesprekken bleek dat de opleiding voor deze beoordelingen is overgestapt van een vijfpuntschaal naar rubrics. De documenten die het panel had ingezien, vertegenwoordigen nog een tussenfase. Ter plekke heeft een docent het nieuwste formulier met rubrics laten zien, waardoor de beoordelingswijze voor het panel inzichtelijk werd. Het panel is over dit nieuwe beoordelingsformulier zeer te spreken.

Het panel is ervan overtuigd dat de opleiding een goed toetsstelsel heeft, maar constateert tegelijkertijd dat in de uitvoering nog een aantal zaken versterkt kunnen worden. Zo volgen nog niet alle docenten consequent de voorschreven aanpak en worden niet alle, met name formatieve, toetsen *schriftelijk* teruggekoppeld aan studenten. Het panel denkt dat er goede mogelijkheden voor de opleiding liggen om de beoordeling van de procesmatige kant te verhelderen en daarmee het ontwikkelproces van studenten nog scherper te monitoren.

Borging

De opleiding borgt op verschillende manieren de kwaliteit van de toetsing en van het eindniveau. Zo maakt de opleiding gebruik van gestandaardiseerde beoordelingsformulieren met criteria en indicatoren (in rubrics) en een vastgestelde cesuur. Daarnaast maakt zij de relatie tussen competentiedomein, programmaonderdelen van de afstudeerfase en de diverse toetsvormen inzichtelijk (zie schema bij standaard 4). Er vindt overleg tussen praktijkbegeleider en stagebegeleider plaats over de interpretatie van de criteria en indicatoren. Er worden externe beoordelaars ingezet bij performancetoetsen en bij de beoordeling van het afstudeerproduct.

Vanuit de opleidingscommissie is de wens geuit om in het derde jaar (nog) meer externe beoordelaars bij toetsmomenten te betrekken. De opleiding geeft daar per direct gehoor aan, hetgeen het panel positief vindt.

In september 2015 is er binnen de Arts Faculty Maastricht een examencommissie voor de verschillende opleidingen geïmplementeerd, met kamers per academie. In deze kamers is opleidingsspecifieke expertise aanwezig. In de examencommissie zit een extern lid dat diverse momenten in het afstudeerproces kritisch bekijkt en feedback aan de toetsontwerpers/docenten en de teamleider geeft. De examencommissie stelt regels op voor de goede gang van zaken en:

- adviseert inzake toetsbeleid en vormgeving toetsen;
- bewaakt werkprocessen en spreiding tentamen;
- borgt de kwaliteit en het niveau van toetsen;
- bewaakt het jaartoetsrooster;
- bewaakt de beoordelingsformulieren en het afstudeerprotocol.

Het panel stelt vast dat de examencommissie haar taak goed vervult, maar wellicht een actievere rol in de bewaking van de vrije studieruimte kan hebben.

Afstuderen

Studenten tonen het eindniveau aan binnen drie pijlers van programmaonderdelen: (1) de keuzestage met het daaraan ontleende onderzoek en het daaruit voorkomende afstudeerproduct, (2) het visie-leerplandocument gerelateerd aan de bovenbouwstage, en (3) de onderwijswerkplaats Muzikale Profileringsconcerten waar twee groepsconcerten uit voortkomen (zie overzicht in standaard 4).

Voor het doen van onderzoek moeten studenten een probleem uit het werkveld vertalen naar een onderzoeksvraag. Een begeleider staat de student ter zijde om deze vraag scherp te formuleren. In afstudeerkringen kunnen studenten de voortgang van hun onderzoek met elkaar bespreken. Het onderzoek, mondt uit een essay. De essays worden door vijf personen beoordeeld. Hoewel het panel het aantal tamelijk hoog vindt, zeker gezien de werkdruk (zie standaard 2), heeft het ook begrepen dat deze sessies als intervisie c.q. kallibratie goed functioneren.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding een goed toetsstelsel heeft ontwikkeld met oog voor validiteit (vier-ogenprincipe), betrouwbaarheid (inzetten in interne en externe beoordelaars) en transparantie (heldere toets- en beoordelingscriteria). Het panel stelt ook vast dat in de uitvoering nog enige verbetering/versterking is aan te brengen (bijvoorbeeld vastleggen van formatieve feedback). Wanneer feedback wordt vastgelegd, kunnen de data ook gebruikt worden om het leren diepergaand te evalueren. Het panel is positief over de procesmatige wijze van toetsen, waardoor de toetsing daadwerkelijk ontwikkelingsgericht is.

Het panel constateert dat de examencommissie haar taken voortvarend heeft opgepakt en een goede sparring partner voor de opleiding is, waardoor de kwaliteit van de toetsing goed gewaarborgd is.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van het gerealiseerde niveau. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

De opleiding meet op verschillende manieren of studenten het eindniveau en de beoogde eindkwalificaties bereiken. In onderstaand overzicht is weergegeven hoe de drie pijlers worden getoetst.

Pijler	I			II		III
Competentie-domein	Keuzestage MIK-OMB	Essay onderzoek	Afstudeer-product	Visie-leerplan document	Bovenbouw Stage Havo/vwo	OWP 2 concerten
Artistiek			Concert Performance			Concert
Pedagogisch-Didactisch	Eindverslag en gesprek		Didactische product of aanbeveling	Mondeling examen	Eindgesprek	
Interpersoonlijk	Eindverslag en gesprek				Eindgesprek	Peer-assessment
Omgevingsgericht	Eindverslag en gesprek	Onderzoeks-verslag	Eindpresentatie	Mondeling Examen		Peer-assessment
Kritisch-reflectief	Eindverslag en gesprek	Onderzoeks-verslag	Eindpresentatie	Mondeling examen	Eindgesprek	Verslag

Het panel heeft een representatieve selectie van vijftien afstudeerdossier bekeken. Daarnaast heeft het panel tijdens het bezoek een viertal afsluitende concerten bijgewoond, inclusief de beoordelingssessies. Zowel uit de dossiers als uit de bijgewoonde afsluitende concerten blijkt dat de opleiding zorgvuldige procedures hanteert om vast te stellen of studenten over de eindkwalificaties beschikken en het gewenste eindniveau hebben bereikt. Het panel heeft vastgesteld dat er van de vijftien bekeken dossiers veertien ruim voldoende waren. Deze afgestudeerden beschikken over de eindkwalificaties om als beginnende beroepsbeoefenaar aan de slag te gaan. Bij één student vond het panel de afstudeeropdracht en het -product niet aan de maat. Deze vormen echter een onderdeel van het totale afstudeerpakket. Op grond van de andere onderdelen oordeelt het panel dat de student toch terecht is afgestudeerd.

Het panel merkt op dat de beoordelingen correct worden uitgevoerd, al heeft het wel kleine verschillen bij de uitvoering van de beoordelingen van de afsluitende concerten waargenomen. Het panel constateert dat de nadruk op het leerproces gemakkelijk doorsijpelt in de beoordelingen bij de concerten. Hierdoor ontstaat het risico dat het leertraject (van waar kwam een student en waar staat hij nu) in de beoordeling een (te) grote rol speelt, terwijl het daar juist gaat om het aantonen van de eindkwalificaties.

Het panel heeft gezien dat er steeds meer aandacht aan de onderzoeksmatige aspecten wordt besteed. In het essay laten studenten zien dat zij een praktijkgericht onderzoek kunnen verrichten, dat resulteert in een didactisch product of aanbeveling. Het panel vindt dat hiermee de praktijkgerichtheid van de opleiding wordt bevestigd. De artistieke competenties komen in de

twee groepsconcerten conform de opleidingsvisie duidelijk naar voren, al vinden sommige studenten dat ze zich individueel-artistiek minder hebben kunnen ontplooien. Het panel denkt dat getalenteerde studenten voldoende basis hebben gekregen om zich na de studie individueel verder te ontwikkelen.

De opleiding evalueert het niveau van het programma en de kwaliteit van de afgestudeerden regelmatig bij alumni, bovenbouw havo/vwo, werkveldcommissie en werkvelddocenten die bij de beoordelingen betrokken zijn. Alle betrokkenen zijn positief over de inhoud en het niveau van de afstudeerfase. Het panel sluit zich hierbij aan.

Afgestudeerden van de opleiding (jaarlijks ongeveer 75) zijn alle werkzaam in de sector waarvoor ze zijn opgeleid. De meesten hebben een gecombineerde functie. Ze zijn actief in het voortgezet onderwijs, primair onderwijs en speciaal onderwijs, als ZZP'er en in muziekscholen.

Conclusie

Het panel heeft vastgesteld dat de afgestudeerden het vereiste niveau bereiken en dat zij de beoogde eindkwalificaties realiseren. Studenten laten via het afstuderen zien op de verschillende werkterreinen te zijn voorbereid, ook op de gemengde beroepspraktijk.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Bijzonder kenmerk:

Orthopedagogische Muziek Beoefening

De opleiding vraagt een bijzonder kenmerk aan voor de specialisatie Orthopedagogische Muziek Beoefening (OMB). Met ingang van 200 kreeg deze specialisatie vorm binnen de opleiding Docent Muziek. De substantiële toename van leer- en gedragsmoeilijkheden in het reguliere onderwijs en de vraag naar expertise heeft ervoor gezorgd dat deze specialisatie steeds meer verankerd raakte/bestaansrecht kreeg. Met de publicatie van *Muziekstrategie* (Rutten & Stuijts, 2005) raakte de methodiek van het orthopedagogisch handelen binnen en buiten Nederland verspreid.

1. Onderscheidend karakter

criterium 1: Het bijzondere kenmerk is onderscheidend voor de instelling of opleiding in relatie tot relevante instellingen of opleidingen in het Nederlandse hoger onderwijs.

Hoewel andere docentenopleidingen Muziek ook aandacht besteden aan leer- en opvoedingsproblemen in de muziekles, stelt het panel vast dat de specialisatie zoals die in Maastricht is vormgegeven uniek is in Nederland. De inhoud van het curriculum is gericht op specifieke vereisten, kwalificaties en vraagstukken uit het (voortgezet) speciaal onderwijs en (jeugd)hulpverlening. Andere opleidingen Docent Muziek kennen deze specialisatie en maken ook gebruik van de expertise van de opleiding op dit punt in de vorm van gastdocentschap. Studenten van andere opleidingen kunnen de specialisatielessen in Maastricht volgen of inhoudelijke ondersteuning krijgen tijdens hun afstudeertraject.

De opleidingen Creatief therapeut en Muziektherapeut leiden op voor therapeutisch handelen vanuit een BIG-registratie. De specialisatie OMB richt zich op het scheppen van een passend orthopedagogisch en –didactisch klimaat binnen de muzikeducatieve (groeps)lessen ter ondersteuning van de algehele ontwikkeling vanuit een onderwijsbevoegdheid. De disciplines werken daarmee complementair binnen scholen die vallen onder de wet op de Expertisecentra en (jeugd)hulpverlening.

De opleiding in Maastricht juicht inbedding van OMB in andere opleidingen Docent Muziek toe. Zij deelt daarvoor haar expertise met andere opleidingen, bijvoorbeeld voor de vorming van de minor Orthopedagogisch Muziekdocent bij ArtEZ in 2011. Zij werkt ook samen met het Lemmensinstituut in Leuven voor een nascholingsaanbod OMB in Vlaanderen. Waar mogelijk zoekt de opleiding ook samenwerking met andere nationale en internationale organisaties, zoals Music in ME (Middle East), Musicians without Borders, organisaties voor jeugdpsychiatrie en jeugddetentie.

Het panel concludeert dat de opleiding **voldoet** aan het eerste criterium.

2. Eindkwalificaties, programma, toetsing en realisatie van het niveau

criterium 2: De gevolgen van het bijzondere kenmerk voor de kwaliteit van het onderwijs zijn geoperationaliseerd aan de hand van de relevante standaarden van het desbetreffende beoordelingskader.

Eindkwalificaties

De specialisatie OMB gaat uit van het landelijke competentieprofiel voor kunstvakdocenten (zie standaard 1). Afgestudeerden komen veelal terecht in het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. Voor de specialisatie heeft de opleiding aanvullende competenties en gedragsindicatoren geformuleerd. Deze zijn afkomstig uit relevante sectoren: *Bekwaam en Speciaal* (2006/2014) voor de leraar speciaal onderwijs en *Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker* (2006). In een tabel laat de opleiding zien hoe competenties uit deze sectoren aansluiten bij de competenties voor kunstvakdocenten. Het competentieprofiel Bekwaam en Speciaal biedt de orthopedagogische en –didactische competenties. Het Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker hanteert competenties die nauw aansluiten bij het methodisch handelen en het bieden van passende (muzikale) interventies op basis van intensief overleg op teamniveau.

In 2011 is er een promotieonderzoek naar OMB gedaan waaruit determinanten van het OMB-handelen zijn voortgekomen met betrekking tot het pedagogisch, didactisch, ambachtelijk-creërend, interpersoonlijk en het kritisch-reflectief vermogen van de beroepsbeoefenaar. Het panel stelt vast dat de specialisatie daarmee een degelijke verankering van de competenties en indicatoren heeft gevonden.

Programma

De OMB-specialisatie is in diverse programmaonderdelen van de opleiding terug te vinden.

- In het eerste jaar krijgen studenten algemene pedagogische en didactische kennis en vaardigheden aangeboden. Het OMB-karakter blijkt bijvoorbeeld uit het project dat studenten samen met studenten van de Universiteit Maastricht, ontwikkelen voor het asielzoekerscentrum.
- In de orthopedagogiek in het tweede jaar komen de vroegkinderlijke ontwikkeling, de ontwikkeling van het basisschoolkind en de adolescentieperiode aan bod. De student ontwerpt een cyclisch-methodisch handelingsplan naar aanleiding van filmisch en systematisch observeerbaar gedrag.
- In het derde jaar begint de echte specialisatie met onder andere de specialisatiestage in het speciaal onderwijs. Vakdidactiek, psychopathologie en methodiek OMB bieden studenten handvatten om toe te passen in de stage. Studenten stellen individuele begeleidingsplannen op en voeren die ook uit.
- De student leert in het vierde jaar vanuit de casuïstiek en therapeutische interventies steeds beter het theoretisch concept te verbinden aan het eigen professioneel handelen. Via het afstudeeronderzoek en het afstudeerproduct laat de OMB'er zien startbekwaam te zijn.

De casuïstiek bij orthopedagogiek en methodiek OMB is ontleend aan de ervaringen van studenten in de specialisatiestages. De intervisie in het vierde jaar biedt de student feedback op het orthopedagogisch en –didactisch handelen.

Het panel vindt dat de opleiding een inhoudelijk interessant en adequaat programma heeft ontwikkeld. Het panel denkt dat dat de opleiding zich nog kan versterken door meer verbinding tussen improvisatievaardigheden en muziektheoretische onderbouwing te zoeken.

Docenten

Er zijn vijf docenten betrokken bij de specialisatie OMB. Het panel heeft vastgesteld dat dit team beschikt over ruime ervaring in het betreffende werkveld (SBO/SO/VSO), specifieke expertise (muziktherapeutisch, orthopedagogisch) en/of wetenschappelijke onderzoekservaring (2 docenten hebben een PhD).

Voorzieningen

De opleiding beschikt over een uitgebreid OMB-specifiek stagenetwerk, regionaal, nationaal en internationaal. De begeleiding op de stageplekken is vaak in handen van alumni die het curriculum goed kennen.

De jaarlijkse werkveldbijeenkomst OMB, de symposia, het promotieonderzoek en het gastdocentschap vormen de momenten waarop opleiding, werkveld en experts elkaar ontmoeten en er afstemming plaatsvindt.

Toetsing

Het OMB-karakter bij de toetsen is vooral zichtbaar in:

- presentatie begeleidingsplan/casus in jaar 3 (orthopedagogiek en methodiek OMB). De student onderbouwt de interventie en het muzikeducatieve handelen in relatie tot de leer- of opvoedingsdeficiëntie;
- de simulatietoets multidisciplinair overleg in jaar 4 waarin de student laat zien een volwaardige gesprekspartner te zijn in een setting met een klinisch psycholoog, een orthopedagoog en een maatschappelijk werker;
- het afstudeergesprek in jaar 4 waarin de student het afstudeerproduct verdedigt in aanwezigheid van een externe deskundige, meestal uit de OMB-keuzestage.

Realisatie eindniveau

Het panel heeft een relevant aantal afstudeerdossiers OMB bestudeerd. Het vindt alle afstudeeronderzoeken en afstudeerproducten van het gewenste niveau. De producten voldoen niet alleen aan het competentieprofiel voor de kunstvakdocenten, maar laat ook de verbijzondering zien vanuit de profielen voor speciaal onderwijs en jeugdhulpverlening.

Om de toetsing en het eindniveau optimaal te borgen gebruikt de opleiding de vakinhoudelijke en onderwijskundige expertise van de docenten en van de externe beoordelaars. De specialisatie heeft een nauwe band met de Universiteit Maastricht. In de adviesraad zit de hoogleraar jeugdgezondheidszorg van de universiteit die tevens promotor OMB is. De lector van KenVak (kennisontwikkeling Vaktherapieën) functioneert als copromotor in het promotieonderzoek OMB. Beiden adviseren de opleiding over de rol en positie van onderzoek in het curriculum.

Afgestudeerden vinden hun weg in het speciaal onderwijs, maar ook in particuliere praktijken waar ze orthopedagogische muziekbeoefening aanbieden.

Het panel concludeert dat de specialisatie haar eigenheid op alle fronten zichtbaar heeft gemaakt: in het curriculum en de toetsing, maar ook in de expertise van docenten. De goede connecties met het werkveld hebben geresulteerd in uitstekende stageplaatsen. Alumni beschikken over het gewenste eindniveau en voldoen aan de verbijzondering vanuit de profielen voor speciaal onderwijs en jeugdhulpverlening. Het panel vindt dat de opleiding hiermee **voldoet** aan criterium 2.

3. Het belang van het bijzondere kenmerk

criterium 3: Het bijzondere kenmerk is van wezenlijk belang voor het profiel van de instelling of de aard van de opleiding.

OMB is als specialisatie zichtbaar en herkenbaar op diverse niveaus. De OMB-methodiek blijkt transformeerbaar naar andere kunstdisciplines, bijvoorbeeld naar de docentenopleiding Beeldende Kunst en Vormgeving. Deze opleiding van Zuyd Hogeschool overweegt een minor Orthopedagogisch beeldend vormgever in te richten, waarmee de profilering zich verder zal uitstrekken binnen de hogeschool.

De relevantie van de specialisatie voor het werkveld blijkt groot te zijn. Actuele ontwikkelingen zoals Passend Onderwijs vragen specifieke deskundigheid van docenten, ook van muziekdocenten. De opleiding betreft het werkveld daarom nadrukkelijk bij de doorontwikkeling van de kwaliteit en de inhoud van de specialisatie. De specialisatie zou erbij gebaat zijn dat zij als specialisatie binnen het beroepsprofiel wordt erkend. Dit zou voor het werkveld nog duidelijker maken waarom het afgestudeerden met deze specialisatie moet aannemen.

De opleiding geeft ruchtbaarheid aan de specialisatie via stages, brochures, website, publicaties, symposia, open dagen en meeloopdagen. Dit heeft al geresulteerd in een toestroom van studenten uit heel Nederland en Vlaanderen, die de opleiding speciaal vanwege deze specialisatie hebben gekozen.

De verbinding met de Universiteit Maastricht en het lectoraat KenVak biedt de opleiding de mogelijkheid het kennisdomein verder te ontwikkelen en te verankeren in het domein muziekeducatie. Onderzoeksresultaten van het promotietraject worden via artikelen in relevante vakbladen gepubliceerd. Studenten en werkveld worden bij aspecten van dit onderzoek betrokken in de vorm van veldobservaties en focusgroepgesprekken. Verder leiden de afstudeerproducten van studenten vaak tot innovaties: studenten als inspirerende schakels tussen opleiding en arbeidsmarkt.

Het panel vindt dat de opleiding met deze specialisatie richtinggevend voor het werkveld is. De goede verbinding met de Universiteit Maastricht en met de lector van KenVak geeft een prima verankering. Het panel vindt dat de opleiding hiermee **voldoet** aan criterium 3.

Het panel adviseert de NVAO het bijzonder kenmerk Orthopedagogische Muziek Beoefening toe te kennen aan de opleiding Docent Muziek van Zuyd Hogeschool.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Excellent
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Goed
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Goed
<i>Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Goed

Weging en conclusie

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als goed worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als excellent worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

Het panel waardeert de keuze die de opleiding heeft gemaakt voor het breed opleiden van studenten, zowel voor het brede werkveld als voor de brede instrumentalist/vocalist. Met de specialisatie OMB bereidt de opleiding studenten goed voor op het speciaal onderwijs. Het didactisch concept van de '2^e dimensie' wordt breed gedragen en zeer gewaardeerd. De toetsing staat garant voor het niveau dat studenten moeten bereiken.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Docent Muziek van Zuyd Hogeschool als **goed**.

Het panel adviseert de NVAO de opleiding het bijzonder kenmerk Orthopedagogische Muziekbeoefening toe te kennen.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 2

- Het panel adviseert de opleiding naar mogelijkheden te zoek om meer aandacht aan ondernemerschap te schenken.

Standaard 3

- De opleiding heeft een goed toetsstelsel, maar zou dat verder kunnen versterken door een nog consequentere toepassing en bijvoorbeeld schriftelijke terugkoppeling van formatieve toetsen.

Standaard 4

- De artistieke competenties komen in de twee groepsconcerten conform de opleidingsvisie duidelijk naar voren. Het panel denkt dat getalenteerde studenten voldoende basis hebben gekregen om zich na de studie individueel verder te ontwikkelen. Toch adviseert het panel de opleiding met studenten in gesprek te blijven over de eventuele behoefte aan artistieke uitdaging.

Bijlagen

Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding

1. Landelijke competenties Kunstvakdocenten (2012) (bijlage 2a)	nr	2. Bekwaam en Speciaal (2006/2014) (bijlage 2b)	nr	3. Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker (2006) (bijlage 2c)	nr	
Pedagogisch-Didactisch competent	9.1	Orthopedagogisch competent;	2	Vakspecifieke competenties	1C	
	10.1				1F	
	11	Orthodidactisch competent		Themacompetenties	2B	
	12		3		Generieke competenties	3B
	13.1					3C
				3D		
Interpersoonlijk competent	17.1	Interpersoonlijk competent.	1	Vakspecifieke competenties	1B	
	18.1					
	19	Samenwerking met collega's				
	21					
	22		5			
23						
Kritisch-reflectief competent	30	Competent in reflectie en ontwikkeling	7	Vakspecifieke competenties	1A	
	31			Generieke competenties	3H	
	32				3K	
	33				3L	
	34				3M	

Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma

DoMu	Studiejaar 1	Studiejaar 2	Studiejaar 3 MIK en OMB	Studiejaar 4 MIK en OMB
Onderwijseenheid I				
Vakdidactiek en Media	8	7	7	8
Muziek in Beweging/Performance	4	2	2	-
Cultuureducatie	-	1	3(MIK)0(OMB)	-
Kunst Algemeen	-	1	2(MIK)0(OMB)	5(MIK)0(OMB)
Orthopedagogiek	3	3	0(MIK)3(OMB)	0(MIK)3(OMB)
OMB-methodiek	-	-	0(MIK)2(OMB)	0(MIK)2(OMB)
Onderzoek en essay	-	-	-	6
Afstudeerproduct	-	-	-	6
Onderwijseenheid II				
Theoretische Analyse (TA)	4	4	4	-
Theoretische Vaardigheden (TV)	3	4	4	-
Eartraining/Primavista (EPV)	3	3	3	-
Muziekgeschiedenis Klassiek	3	2	-	-
Geschiedenis van de popmuziek	1	1	1	1
Onderwijseenheid III				
Koorscholing-koördirectie	2	2	2	-
Poppracticum	-	4	3	-
Gitaar	5	4	4	-
Toetsen/piano	5	4	4	-
Zang	5	4	4	-
Muziek- en informatietechnologie (MT/IT)	5	-	-	-
Onderwijseenheid IV (Breed)				
Stage	6	9	9	15
Projectweken 1-2-3	3	3	3	1
Instituutspacticum (IP)	-	2	-	-
OWP Muzikale Profilerings	-	-	-	8
Vrije studieruimte (profieldeel)	-	-	5	10
Totaal	60	60	60	60

DMI	Semester 1	Semester 2	Semester 3	Semester 4
Onderwijseenheid I				
Vakdidactiek en Media	5	5	5	5
Muziek in Beweging/Performance	2	2	-	2
Cultuureducatie/Kunst Algemeen	2	2	2	-
Onderwijskunde	1	1	1	1
(Ortho)Pedagogiek	1	-	1	1
Psychologie	-	1	-	-
Onderzoek en essay	-	-	1	4
Afstudeerproduct	-	-	-	4
Onderwijseenheid II				
Muziektheorie (TGV)	4	4	3	-
Geschiedenis van de popmuziek	-	2	-	2
Onderwijseenheid III				
Poppracticum	2	2	2	2
Gitaar	2	2	2	1
Toetsen/piano	2	2	2	1
Zang	2	2	2	1
Muziek- en informatietechnologie (MT/IT)	1	1	-	-
Onderwijseenheid IV (Breed)				
Stage/werkkring	4	4	4	4
Vrije studieruimte (profieldeel)	-	-	6	6
Totaal	30	30	30	30

Bijlage 3 Rendementen

Cohort	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16
Instroom	20	16	14	25	19	16	20
Uitval uit het eerste jaar	4	2	2	0	3	1	
Uitval uit de bachelor	2	3	2	0	1	0	
Rendement (diploma's)	14	11	7	4	4	0	
Aantal nog zittende studenten met zicht op diploma	0	0	3	21	11	15	

Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor

Naam (inclusief titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden
De heer ing. R. Ploeg	De heer Ploeg is opleidingshoofd, kerndocent, docent methodiekdidactiek, ensemble- en gitaarbegeleiding en arrangeren bij de hbo-bacheloropleiding Docent Muziek aan Hogeschool Leiden.
De heer dr. P.J. Teune	De heer Teune is tot 2015 werkzaam geweest als consultant curriculum ontwikkeling bij Fontys Hogescholen.
Mevrouw M.J.L. Reinders	Mevrouw Reinders is docent zang, docent methodiek didactiek zang en coördinator van de opleiding Docent Muziek bij het Conservatorium ArtEZ hogeschool voor de kunsten locatie Enschede en eigenaar van Studio Twang.
Mevrouw drs. G.M. Klerks	Mevrouw Klerks is NQA-auditor.
De heer A. Hilbers BME	De heer Hilbers volgt de wo (pre-) master muziekwetenschap in deeltijd aan Universiteit Utrecht, nadat hij in 2015 met goed gevolg de opleiding Docent Muziek bij het Prins Claus Conservatorium (Hanzehogeschool) Groningen heeft afgerond. Hij werkt momenteel als docent muziek aan het Gomarus College in Zuidhorn.
Mevrouw drs. P. Göbel	Mevrouw Göbel is NQA auditor en ingezet als secretaris.

Bijlage 5 Bezoekprogramma

Gespreksdag Beperkte Opleidingsbeoordeling 13 en 14 april

13 april

Tijdstip	Thema	Deelnemers
17.00-17.30	Aankomst panel	Het visitatiepanel: Nel Göbel (secretaris) Mariëlle Klerks (secretaris) Peter Teune (onderwijsdeskundige) Reyer Ploeg (voorzitter) Marja Reijnders (expert OMB) Arjen Hilbers (studentlid)
17.30-18.00	Toewijzen werkplek en korte rondleiding	Panel Marc Rutten (teamleider muziekeducatie) <i>(Lokaal 20 en gebouw)</i>
18.00-18.45	Mogelijkheid om kleine maaltijd te gebruiken (soep met luxe-broodjes)	Panel <i>(Lokaal 20)</i>
18.45-19.45	Parallelsessie 1. Bijwonen 2 examens instrumentaal/vocaal	Ton Vennix (piano), Yolande Eymael (zang), Jan Gooren (zang), Sielke Smeets (piano) <i>(Zaal Wyck)</i>
19.45-20.00	Pauze (koffie/vlaai)	Lokaal 20
20.00-21.00	Parallelsessie 2. Bijwonen 2 examens instrumentaal/vocaal	Frans Gulikers (gitaar), Sander Ruijters (poppracticum), Marc Rutten <i>(Lokaal 18)</i>
21.00-21.30	Mogelijkheid om vragen te stellen of wensen kenbaar te maken	Panel, docenten, Marc Rutten <i>(Zaal Wyck)</i>
21.30	Vertrek richting hotel	

14 april

Lokaal 20 gehele dag (behalve waar aangegeven).

Tijdstip	Thema	Deelnemers
09.00-09.30	Presentatie van maximaal 20 minuten door opleiding waarin zij zich positioneert ten aanzien van gemaakte keuzes, stand van zaken en openstaande wensen & voornemens. Het panel kan toelichtende vragen stellen.*	Marc Rutten (teamleider muziekeducatie)
09.30-10.30	Materiaalbestudering en voorbereiding*	Panel
10.30-11.15	Gesprek studenten (6), tevens deel studentenraad	Aimee Fraij (jr 4 - MIK) Martijn Stevens (jr 4 - OMB) Jop Willemsen (jr 2) Jilne Cornelis (jr 1)

		Micha Grin (jr 1) Karlijn van Noppen (jr 3 - OMB) Toon Konings (dmi jr 2)
11.15-12.00	Gesprek alumni (3) en werkveld (3)	Geert Verheijden (alumnus OMB-De Ortolaan Heythuisen-ZMOK) Ghyslaine Mommer (werkveld VO bovenbouw – Porta Mosana Maastricht) Julie van Diem (alumnus - MIK / VO) Peter Adriaans (alumnus - VO/OMB) Paul Moerel (werkveld - buitenschoolse kunsteducatie, Huis v.d. Kunsten Limburg, Kunstbende/Popsport) Pascal Rutten (werkveld VSO) Saskia v.d. Berg (alumnus/werkveld - VO bovenbouw, Kunst coördinator Het College Weert)
12.00-12.30	Bijwonen generale repetitie OWP Muzikale Profilering, toelichting van studenten met mogelijkheid voor gesprek/vragen.	Alle vierdejaars studenten (eindexamenkandidaten), Zaal Wyck.
12.30-13.15	Overleg + lunch	Panel (<i>kantoor 2</i>)
13.15-14.15	Gesprek docenten en examinatoren*	Jan Gooren (zang/ckv/ka) Miriam Stuijts (orthopedagogiek, OMB) Yolande Eymael (zang, vakdidactiek, OMB) Luc Jakobs (muziektheorie) Elisabeth Dumont (psy DMI, OMB) Sander Ruijters (poppr/ckv/popgesch) René Pisters (vakdidactiek/stage) Felix Havenith (vakdidactiek, YPO)
14.15-14.45	Presentatie en gesprek/vragen Project Musical Postcards (Projectweek III)	Bart Verhagen (docent performance) Inge Pasmans (docent muziektheorie) Ruth Benschop (lector AOK) Bart van Dongen (Intro in Situ) Pam vd Homberg (stj3) Wout van Haaren (stj3)
14.45-15.30	Gesprek opleidingsmanagement*	Jan Rademakers (academiedirecteur) Leo Swinkels (faculteitsdirecteur) Marc Rutten (teamleider muziekeducatie)
15.30-15.45	Pauze/overleg	Panel
15.45-16.30	Gesprek borging*	<i>Opleidingscommissie:</i> Frans Gulikers (docentlid opleidingscsie), Lea Lomans (studentlid opleidingscsie), Jules Hermkens (studentlid opleidingscsie), <i>Toetscommissie CM:</i> Josien Mennen (onderwijskundige CM) <i>Examencommissie CM:</i> Jan Wirken (extern lid examencsie) <i>Externe adviesraad:</i> Frans Feron (Universiteit Maastricht, promotor OMB), John Hausmans (directeur Het College

		Weert, voormalig onderwijsontwikkelaar SLO)
16.30-17.15	Beoordelingsoverleg panel*	Panel
17.15-17.45	Laatste gesprek opleidingsmanagement en aansluitend:	Jan Rademakers (academiedirecteur) Leo Swinkels (faculteitsdirecteur) Marc Rutten (teamleider)
17.45-18.00	Terugkoppeling bevindingen	Studenten en personeel (lokaal 20 of Zaal Wyck)

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

Overzicht van genummerde bijlagen.

1. Onderwijsvisie Docent Muziek
2. Kwalificatiekaders
 - a) Competentieprofielen 2013 Muziek
 - b) Generiek competentieprofiel speciale onderwijszorg, bekwaam en speciaal
Bewerking competentieprofiel, 2014
 - c) Landelijk uitstroombrochure jeugdzorgwerker, 2010
 - d) Kennisbasis Docent Muziek, 2012
3. Programmabeschrijving
4. Competentiematrix DoMu
5. Studieloopbaanbegeleiding DoMu
6. Enquêtes 2014-2015
 - a) Medewerker Tevredenheid Onderzoek 2014
 - b) Nationale Studenten Enquête
 - c) Jaarevaluaties
 - d) Afstudeerevaluaties
 - e) Evaluatie DMI
 - f) Stage- evaluaties
 - g) Alumni- enquête
 - h) Evaluaties studieonderdelen
7. Personeelsoverzicht
 - a) Overzicht gastdocenten
 - b) Portfolio docenten
8. Werk- en stageplekken
 - a) Overzicht OMB- werkplekken
 - b) Overzicht stageaanbieders
9. Beleid
 - a) OER
 - b) Missie, visie en strategie Zuyd
 - c) Kunstenaar van de 21^e eeuw
 - d) Document Opleidingscommissies Zuyd Hogeschool
 - e) Toetsnota Conservatorium Maastricht (ter inzage)
 - f) Notitie Samen Versterkt
10. Examinering en afstuderen
 - a) Afstudeernota en afstudeerprotocol
 - b) Overzicht afstudeeropdrachten en producten (2013-2015)
 - c) Regeling examencommissie (ter inzage)
 - d) Jaar- en toetsplanning
11. Onderwijsprojecten en -producten
 - a) Overzicht van projecten
 - b) Promotieonderzoek OMB
 - c) Overzicht publicaties
12. Commissieverslagen
 - a) Verslagen O2DM
 - b) Verslagen Externe Adviesraad
 - c) Verslagen studentenraad

Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

1016687
1027514
1057278
1067486
1019554
1355511
1255843
1103970
1071394
1006843
0007719
0952761
1008978
1000217
0734217
0907456
0931845

Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 3

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

002A2016.05 B Docent Muziek + BK Orthopedagogische muziek beoefenaar

Instelling: Zuyd Hogeschool.

Visitatie datum: 13 en 14 april 2016

Ondergetekende:

M. Rutten

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van:

Teamleider Muziekeducatie
Hoofd opleiding Doelnt Muziek

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum:

6 april 2016